Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

25. července 2018 *

„Kasační opravný prostředek – Celní unie – Nařízení (EHS) č. 2913/92 – Článek 239 – Prominutí dovozního cla – Dovoz lněných tkanin z Lotyšska v letech 1999 až 2002 – Zvláštní situace – Povinnosti dohledu a kontroly – Tvrzené korupční jednání celních orgánů – Nepravé průvodní osvědčení – Vzájemná důvěra“

Ve věci C-574/17 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 28. září 2017,

Evropská komise, zastoupená A. Caeirosem a B.-R. Killmannem, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

přičemž další účastnicí řízení je:

Combaro SA, se sídlem v Lausanne (Švýcarsko), zastoupená D. Ehlem, Rechtsanwalt,

žalobkyně v řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení L. Bay Larsen (zpravodaj), předseda senátu, J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby a M. Vilaras, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

1 Evropská komise se svým kasačním opravným prostředkem domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 19. července 2017, Combaro v. Komise (T-752/14, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2017:529), kterým Tribunál zrušil rozhodnutí Komise C(2014) 4908 final ze dne 16. července 2014, jímž bylo konstatováno, že prominutí dovozního cla je v konkrétním případě nedůvodné (REM 05/2013) (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

Dohoda o přidružení

2 Článek 34 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Lotyšskou republikou na straně druhé (Úř. věst. 1998, L 26, s. 3, dále jen „dohoda o přidružení“) zněl takto:

„Protokol č. 3 [o definici pojmu ‚původní produkty‘ a o metodách správní spolupráce] stanoví pravidla původu pro používání celních preferencí podle této dohody a metody správní spolupráce.“

3 Články 16 a 17 protokolu č. 3 o definici pojmu „původní produkty“ a o metodách správní spolupráce, ve znění rozhodnutí Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Lotyšskou republikou na straně druhé č. 4/98 ze dne 2. prosince 1998, kterým se přijímají změny protokolu č. 3 k Evropské dohodě, jež byly zařazeny do rozhodnutí Smíšeného výboru č. 1/97 přijatého na základě Dohody o volném obchodu a obchodních záležitostech mezi Evropským společenstvím, Evropským společenstvím pro atomovou energii a Evropským společenstvím uhlí a oceli na straně jedné a Lotyšskou republikou na straně druhé (Úř. věst. 1999, L 6, s. 10) (dále jen „protokol č. 3“), stanovily, že na produkty pocházející z Lotyšska se vztahují výhody vyplývající z ustanovení dohody o přidružení po předložení průvodního osvědčení EUR.1 vydaného celními orgány země vývozu.

4 Článek 31 odst. 2 tohoto protokolu stanovil:

„Za účelem zajištění řádného provádění tohoto protokolu si Společenství a Lotyšsko poskytnou prostřednictvím příslušných celních správ vzájemnou pomoc při kontrole pravosti průvodních osvědčení EUR.1 […]“

5 Článek 32 uvedeného protokolu, nadepsaný „Kontrola dokladů o původu zboží“, v odst. 1, 3 a 5 stanovil:

„1. Dodatečná kontrola dokladů o původu zboží se provádí namátkově anebo vždy v případech, kdy mají celní orgány země dovozu důvodné pochybnosti o pravosti těchto dokladů, o původu dotyčných produktů nebo o splnění jiných povinností stanovených v tomto protokolu.

[…]

3. Kontrolu provádějí celní orgány země vývozu. Za tímto účelem jsou tyto orgány oprávněny vyžadovat předložení jakýchkoli dokladů a provádět jakýkoliv druh kontroly účetnictví vývozce nebo provést jinou kontrolu, kterou považují za vhodnou.

[…]

5. Celní orgány, které požádaly o kontrolu, jsou informovány o jejích výsledcích co nejdříve. Z výsledků musí být zřejmé, zda jsou dokumenty pravé a zda lze dotyčné produkty považovat za produkty pocházející z […] Lotyšska […] a splňují ostatní podmínky stanovené tímto protokolem.“

Celní kodex

6 Článek 239 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1992, L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „celní kodex“), stanoví:

„Dovozní […] clo lze vrátit nebo prominout […] v […] případech […]:

[…]

– které vyplývají z okolností, jež nelze přičítat podvodnému jednání nebo hrubé nedbalosti zúčastněné osoby. Případy, kdy lze toto ustanovení použít, a příslušná procesní pravidla se vymezí postupem projednávání ve výboru. […]“

Prováděcí nařízení

7 Článek 899 odst. 2 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení č. 2913/92 (Úř. věst. 1993, L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3), ve znění nařízení Komise (ES) č. 1335/2003 ze dne 25. července 2003 (Úř. věst. 2003, L 187, s. 16) (dále jen „prováděcí nařízení“), uvádí:

„V jiných případech, kromě případů, kdy spis musí být předložen Komisi podle článku 905, pokud se jedná o zvláštní situaci, která vznikla na základě okolností, jejichž vznik nelze přičítat podvodnému jednání ani hrubé nedbalosti zúčastněné osoby, rozhodne o vrácení nebo prominutí dovozního […] cla sám rozhodující orgán.

[…]“

8 Článek 905 odst. 1 prováděcího nařízení stanoví:

„Je-li z odůvodnění žádosti o vrácení nebo prominutí cla podle čl. 239 odst. 2 [celního kodexu] možno usuzovat, že se jedná o zvláštní situaci, která vznikla na základě okolností, jejichž vznik nelze přičítat podvodnému jednání ani hrubé nedbalosti zúčastněné osoby, předloží členský stát, o jehož rozhodující celní orgán se jedná, věc Komisi k vyřízení postupem podle článků 906 až 909, pokud

– se celní orgán domnívá, že zvláštní situace nastala v důsledku toho, že Komise nesplnila své povinnosti […]“

Skutečnosti předcházející sporu

9 Skutečnosti předcházející sporu jsou vylíčeny v bodech 1 až 28 napadeného rozsudku.

10 Předmětem sporného rozhodnutí je dovozní clo ze lněných tkanin dovezených společností Combaro SA do Evropské unie přes Německo mezi 10. prosincem 1999 a 10. červnem 2002, u nichž nebyl prokázán lotyšský preferenční původ.

11 Textilní výrobky s lotyšským preferenčním původem byly v tomto období na základě dohody o přidružení vyňaty z dovozních omezení. Tyto výrobky však byly z těchto omezení vyňaty jen tehdy, když dovozce doložil jejich původ průvodním osvědčením EUR.1 vydaným lotyšskými celními orgány při vývozu.

12 V projednávané věci byla společnost Combaro osvobozena od dovozního cla na základě dohody o přidružení; toto osvobození jí bylo přiznáno německými celními orgány po předložení 51 průvodních osvědčení (dále jen „sporná osvědčení“).

13 Na základě podnětu dánské celní správy provedl Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) šetření v Lotyšsku. V návaznosti na zprávu OLAF zaslala Komise dne 11. září 2002 členským státům sdělení v rámci vzájemné pomoci, v němž si vyžádala kontrolu všech dovozů lněných tkanin z Lotyšska.

14 Německé celní orgány vzápětí požádaly lotyšské celní orgány o dodatečnou kontrolu sporných osvědčení. Lotyšské celní orgány odpověděly na žádosti německých celních orgánů dopisy ze dne 7. dubna, 2. května a 7. května 2003 (dále společně jen „dopisy z roku 2003“) následovně:

„[Sporná] osvědčení nebyla zanesena do celní evidence. Nebyla vydána lotyšskými celními orgány, v důsledku čehož musí být považována za neplatná.“

15 Německé celní orgány rozhodnutím ze dne 3. července 2003 rozhodly zahájit řízení o dodatečném výběru dovozního cla z výrobků, pro něž byla vystavena uvedená osvědčení.

16 Mezitím byly na podnět OLAF provedeny expertízy u průvodních osvědčení předložených pro dovozy do Dánska. Z nich vyplynulo, že otisky razítek na těchto osvědčeních byly pravděpodobně pravé a že podpis na uvedených osvědčeních byl s lehce převažující pravděpodobností podpisem úředníka lotyšské celní správy.

17 V návaznosti na rozhodnutí Finanzgericht München (finanční soud v Mnichově) si Bundesministerium der Finanzen (spolkové ministerstvo financí, Německo) vyžádalo stanovisko od společnosti Combaro a předložilo Komisi dne 3. září 2013 žádost o prominutí dovozního cla na základě článku 239 celního kodexu. Komise poté zahájila řízení REM 05/2013.

18 Dne 16. července 2014 přijala Komise sporné rozhodnutí.

19 V bodě 32 odůvodnění tohoto rozhodnutí měla Komise za to, že nenastala zvláštní situace ve smyslu článku 239 celního kodexu, jež by byla důsledkem nesplnění povinností lotyšských orgánů, jelikož nemůže konstatovat, že se tyto orgány podílely na vydání sporných osvědčení.

20 Komise rovněž zkoumala, zda se sama nedopustila nesplnění povinností v rámci dohledu nad řádným prováděním dohody o přidružení. V bodech 36 až 41 odůvodnění sporného rozhodnutí uvedla, že její jednání nevyvolalo zvláštní situaci.

21 Komise nejprve v bodě 45 odůvodnění sporného rozhodnutí konstatovala, že prominutí dovozního cla není důvodné, neboť nenastala zvláštní situace ve smyslu článku 239 celního kodexu, a poté v bodech 48 až 52 odůvodnění uvedeného rozhodnutí dodala, že společnost Combaro neprokázala vynaložení požadované péče.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

22 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 12. listopadu 2014 podala společnost Combaro žalobu znějící na zrušení sporného rozhodnutí. Na podporu této žaloby vznesla společnost Combaro jediný žalobní důvod, vycházející z porušení článku 239 celního kodexu.

23 Tribunál napadeným rozsudkem zrušil sporné rozhodnutí a uložil Komisi, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené společností Combaro.

Návrhová žádání účastnic řízení

24 Komise v kasačním opravném prostředku navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek;

– zamítl žalobu podanou společností Combaro v prvním stupni, a

– uložil společnosti Combaro náhradu nákladů řízení souvisejících s řízením o kasačním opravném prostředku a s řízením v prvním stupni.

25 Společnost Combaro navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl a uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

26 Komise uplatňuje na podporu svého kasačního opravného prostředku čtyři důvody.

27 V projednávaném případě je třeba společně posoudit první důvod kasačního opravného prostředku, vycházející z nesprávné právní kvalifikace skutkového stavu, a druhý důvod kasačního opravného prostředku, vycházející ze zkreslení důkazů, pokud jde o existenci zvláštní situace.

Argumentace účastnic řízení

28 Komise v rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávné právní kvalifikace skutkového stavu, pokud jde o zvláštní situaci ve smyslu článku 239 celního kodexu, když měl za to, že Komise nedisponovala dostatečnými informacemi a že nesplnila své povinnosti dohledu v rámci dohody o přidružení.

29 Komise zaprvé uvádí, že Tribunál nepřihlédl k opatřením, která již Komise přijala k získání informací o obchodě se lněnými tkaninami mezi Unií a Lotyšskem, jež zahrnují rovněž situaci společnosti Combaro.

30 Zadruhé Komise uvádí, že Tribunál zformuloval chybné závěry ohledně opatření, jež měla Komise přijmout.

31 Komise v této souvislosti mimo jiné tvrdí, že jí Tribunál neprávem vytkl zničení otisků razítek lotyšskými celními orgány, když přitom sám uvedl, že neexistuje povinnost uchovávat použitá razítka.

32 Komise mimoto uvádí, že vzhledem k opětovnému potvrzení ze strany těchto orgánů, že sporná osvědčení jsou nepravá, je tvrzení Tribunálu, že Komise měla uvedené orgány požádat o skutečné prošetření těchto osvědčení, stižen řadou pochybení.

33 Tytéž orgány totiž podle Komise sporná osvědčení zkoumaly v letech 2003 a 2007 a učinily dvakrát stejné prohlášení. Tribunál se tak podle Komise nemůže platně opírat o skutečnost, že osoba, jež podepsala dopisy z roku 2003, byla trestně odsouzena, protože odpověď obsažená v dopise ze dne 26. června 2007 (dále jen „odpověď z roku 2007“) je v každém případě podepsána jiným úředníkem, a není tedy stižena žádnou vadou.

34 Komise v tomto kontextu uvádí, že Tribunál nevzal v potaz skutečnost, že Komise je v souladu s judikaturou Soudního dvora vázána dodatečnou kontrolou provedenou lotyšskými celními orgány. Tribunál Komisi naopak dokonce vytkl, že tuto povinnost respektovala, a měl tedy neprávem za to, že měla vyhledávat doplňující informace.

35 V rámci svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku Komise nejprve tvrdí, že Tribunál zkreslil důkazy, když tvrdil, že zástupce ředitele lotyšských celních orgánů, který podepsal sporná osvědčení a dopisy v rámci dodatečné kontroly, byl odsouzen za nezákonná jednání, jichž se dopustil ve své funkci. Z prostého porovnání jednotlivých písemností založených ve spise podle Komise plyne, že sporná osvědčení nebyla podepsána touto osobou.

36 Dále Komise tvrdí, že napadený rozsudek je stižen vadou spočívající ve zkreslení důkazů potud, že konstatuje, že lotyšské celní orgány nebyly schopny předložit otisky originálních razítek dotyčných celních úřadů.

37 A konečně jsou podle názoru Komise obě tato zkreslení rozhodující, neboť bez nich by Tribunál musel dospět k závěru, že Komise nebyla povinna přijmout dodatečná opatření.

38 Společnost Combaro navrhuje, aby první a druhý důvod kasačního opravného prostředku byly zamítnuty.

39 V této souvislosti tvrdí, že opatření přijatá Komisí jsou obecnými opatřeními, jež byla v projednávané věci nedostatečná.

40 Pokud jde o dodatečná opatření požadovaná po Komisi, ta podle společnosti Combaro skutečně měla být přijata. Konkrétně byla nezbytná skutečná prošetření sporných osvědčení, protože z důvodů uvedených Tribunálem zanikl základ pro vzájemnou důvěru. Orgány země, jež jsou podezřelé z korupčního jednání, se totiž takovéto důvěry nemohou dovolávat. Uvedená společnost tvrdí, že Komise v tomto kontextu přeceňuje váhu, kterou Tribunál přisuzuje totožnosti osoby, která podepsala dopisy z roku 2003. Tyto dopisy jsou totiž pouze jednou z mnoha indicií.

41 Společnost Combaro uvádí, že ani odpověď z roku 2007 nemá hodnotu, kterou jí přisuzuje Komise, neboť ji nelze považovat za důvěryhodné potvrzení dopisů z roku 2003 a tato odpověď se nezakládá na skutečném prošetření údajů týkajících se dané věci.

42 Mimoto společnost Combaro sice připouští, že zástupce ředitele lotyšských celních orgánů nepodepsal sporná osvědčení, nýbrž pouze dopisy z roku 2003, zároveň však tvrdí, že není známa osoba, která tato osvědčení podepsala, a že tato osoba pracovala pod vedením tohoto zástupce. Kromě toho byly k dopisům z roku 2003 připojeny kopie sporných osvědčení, což znamená, že tato osvědčení a tyto dopisy musí být považovány za jeden celek.

43 Podle společnosti Combaro nelze uznat existenci ani druhého zkreslení důkazů, na něž poukazuje Komise.

Závěry Soudního dvora

44 Úvodem je třeba připomenout, že článek 239 celního kodexu představuje ve spojení s článkem 905 prováděcího nařízení obecné ustanovení o ekvitě, které se má vztahovat na výjimečnou situaci, v níž se nachází deklarant ve vztahu k ostatním subjektům vykonávajícím tutéž činnost (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. února 2011, Bolton Alimentari, C-494/09, EU:C:2011:87, bod 54, a ze dne 22. března 2012, Portugalsko v. Transnáutica, C-506/09 P, EU:C:2012:156, bod 65).

45 Toto obecné ustanovení o ekvitě vede k prominutí dovozního cla, jsou-li splněny dvě podmínky, a sice existence zvláštní situace a neexistence hrubé nedbalosti a podvodného jednání ze strany osoby povinné uhradit clo (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2008, C. A. S. v. Komise, C-204/07 P, EU:C:2008:446, bod 86).

46 Tribunál dospěl v napadeném rozsudku po posouzení první části jediného žalobního důvodu předloženého společností Combaro k závěru, že Komise měla ve sporném rozhodnutí neprávem za to, že se tato společnost nenacházela ve zvláštní situaci ve smyslu článku 239 celního kodexu.

47 Z bodů 90 a 91 uvedeného rozsudku vyplývá, že se tento závěr opírá o úvahu, že se Komise mylně domnívala, že má dostatek informací, aby mohla posoudit situaci, a že tento orgán nepřijal konkrétní opatření, jež měl přijmout na základě své úlohy dohledu a kontroly řádného provádění dohody o přidružení.

48 Tribunál tak měl zejména v bodech 77 a 85 uvedeného rozsudku za to, že Komise měla více objasnit skutkové okolnosti projednávaného případu, a že kdyby tento orgán v plné míře využil svých pravomocí, mohlo být s větší jistotou zjištěno, zda jsou sporná osvědčení pravá či nepravá.

49 Tribunál v tomto ohledu v bodech 87 a 88 téhož rozsudku rozhodl, že se Komise nemohla platně spokojit s odpověďmi lotyšských celních orgánů v rámci dodatečné kontroly, aby se vyslovila k situaci společnosti Combaro, a že měla navzdory těmto odpovědím využít svých pravomocí.

50 Je však třeba poukázat na to, jak zdůrazňuje Komise, že z ustálené judikatury Soudního dvora zmíněné v bodě 86 napadeného rozsudku vyplývá, že systém správní spolupráce vytvořený protokolem stanovícím v příloze k dohodě uzavřené mezi Unií a třetím státem pravidla týkající se původu zboží spočívá na vzájemné důvěře mezi orgány členských států dovozu a orgány země vývozu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. prosince 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, bod 28, a ze dne 24 října 2013, Sandler C-175/12, EU:C:2013:681, bod 49).

51 Soudní dvůr z toho konkrétně ve vztahu k dodatečné kontrole osvědčení EUR.1 vydaných zemí vývozu dovodil, že závěry a posouzení učiněné legálně orgány země vývozu jsou pro orgány země dovozu v zásadě závazné (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. února 2010, Brita, C-386/08, EU:C:2010:91, body 62 a 63, a ze dne 15. prosince 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, bod 29).

52 Tyto zásady jsou plně relevantní při provádění dohody o přidružení, neboť z článků 17 a 32 protokolu č. 3 vyplývá, že orgánům země vývozu přísluší vydávat osvědčení EUR.1, kontrolovat za tímto účelem původ dotyčného zboží a případně se vyjadřovat k pravosti těchto osvědčení.

53 Uvedené zásady musí být mimoto *mutatis mutandis* uplatněny ve vztazích mezi Komisí a celními orgány země vývozu, pokud se tento orgán vyslovuje k pravosti průvodních osvědčení, má-li posoudit, zda nastala zvláštní situace ve smyslu článku 239 celního kodexu.

54 V tomto specifickém případě totiž Komise musí, rozhoduje-li o vrácení nebo prominutí dovozního cla, zkoumat namísto celních orgánů země dovozu podmínky dovozu některého zboží a uplatňování relevantních celních předpisů, především těch, které se týkají pravosti průvodních osvědčení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2008, C. A. S. v. Komise, C-204/07 P, EU:C:2008:446, bod 90).

55 V tomto kontextu hlavní důvody uvedené v judikatuře Soudního dvora jako důvody odůvodňující mechanismus správní spolupráce založený na důvěře ve výsledky dodatečných kontrol vedených celními orgány země vývozu, a sice skutečnost, že tyto orgány mají nejlepší předpoklady pro provádění této kontroly, okolnost, že tento systém má výhodu v tom, že vede k jistým a jednotným výsledkům, a nezbytnost zajistit vzájemné uznávání rozhodnutí přijatých unijními orgány (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. července 1984, Les Rapides Savoyards a další, 218/83, EU:C:1984:275, body 26 a 27, a ze dne 17. července 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, bod 32), implikují, že závěry, k nimž dospěly orgány země vývozu, jsou pro Komisi v zásadě závazné, pokud tento orgán posuzuje, zda nastala zvláštní situace ve smyslu článku 239 celního kodexu.

56 Vzhledem k výše uvedenému může Komise oprávněně tvrdit, že byla v zásadě povinna vycházet ze závěrů a posouzení legálně učiněných lotyšskými celními orgány v rámci dodatečné kontroly upravené dohodou o přidružení, když rozhodovala o pravosti sporných osvědčení.

57 Důvěra v tyto orgány zajisté neznamená, že Komise nemůže v žádném případě vést šetření pro posouzení pravosti takových osvědčení.

58 V rozsudku ze dne 25. července 2008, C. A. S. v. Komise (C-204/07 P, EU:C:2008:446), na nějž Tribunál odkazuje zejména v bodech 70 až 74 napadeného rozsudku, Soudní dvůr rozhodl, že Komise byla povinna přijmout konkrétní opatření za účelem ověření pravosti průvodních osvědčení a že v důsledku jejich nepřijetí může nastat zvláštní situace.

59 Avšak ve věci, ve které byl vydán uvedený rozsudek, byla povinnost vést takto důkladná šetření ohledně těchto osvědčení v rámci všeobecného úkolu Komise dohlížet a kontrolovat provádění dohody o přidružení odůvodněna velmi specifickými okolnostmi souvisejícími s tím, že posouzení těchto osvědčení celními orgány země vývozu bylo formulováno nejednoznačně a vykazovalo vnitřní nesoulad (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2008, C. A. S. v. Komise, C-204/07 P, EU:C:2008:446, bod 111).

60 Za těchto podmínek, navzdory důvěře, kterou má Komise vůči těmto orgánům v zásadě chovat, nebyla Komise v uvedené věci schopna rozhodnout o žádosti, která jí byla předložena, pouze na základě odpovědí poskytnutých těmito orgány.

61 Naopak v projednávané věci neobsahuje napadený rozsudek žádný náznak toho, že by Tribunál konstatoval, že odpovědi poskytnuté lotyšskými celními orgány jsou nejednoznačné nebo vykazují vnitřní nesoulad. Z bodu 87 napadeného rozsudku naopak vyplývá, že Tribunál měl za to, že se Komise neměla držet závěrů, k nimž tyto orgány dospěly.

62 K odůvodnění tohoto řešení se Tribunál opíral o stručnost zjištění uvedených orgánů a o skutečnost, že potvrzení zjištění v průběhu roku 2007 nebylo výsledkem skutečného přezkoumání spisu, ale také o řadu skutečností předložených jako indicie možného zapojení těchto orgánů do vydávání sporných osvědčení.

63 Konkrétně učinil Tribunál v bodě 75 napadeného rozsudku následující zjištění:

– v důsledku šetření OLAF ohledně dovozu lněných tkanin do Dánska byla zahájena dodatečná kontrola sporných osvědčení;

– zpráva OLAF poukazuje na velmi krátkou dobu přepravy lněných tkanin do lotyšského celního skladu za účelem zastření původu dotčeného zboží;

– expertízy otisků razítek a podpisů na osvědčeních použitých pro dovozy do Dánska v návaznosti na zprávu OLAF dokládají, že se jednalo pravděpodobně o pravé otisky razítek a pravé podpisy;

– otisky razítek na sporných osvědčeních vykazují velkou podobnost s pravými otisky razítek lotyšských celních orgánů;

– zástupce ředitele lotyšských celních orgánů, pan R., který podepsal sporná osvědčení a dopisy v rámci dodatečné kontroly, byl odsouzen za nezákonná jednání, jichž se dopustil ve své funkci;

– lotyšské celní orgány nebyly schopny poskytnout originály otisků razítek, jež používaly dotyčné celní úřady, tedy celní úřady v Jelgavě [(Lotyšsko)] a v Bausce [(Lotyšsko)];

– zprávy Komise poukazují na korupční prostředí zejména v rámci lotyšských celních orgánů;

– dovozy lněných tkanin z Lotyšska se zvýšily a překročily výrobní kapacity tohoto státu.

64 Aniž je třeba zjišťovat, zda některé okolnosti mohou případně být důvodem pro to, aby se Komise nedržela jednoznačně formulovaného posouzení učiněného celními orgány země vývozu, je třeba konstatovat, že úvahy Tribunálu nemohou v žádném případě odůvodnit závěr, k němuž dospěl, a tudíž odůvodnit zamítnutí argumentu Komise, podle kterého se Komise musela nutně držet výsledků dodatečné kontroly sporných osvědčení vedené lotyšskými celními orgány.

65 Zaprvé je třeba poukázat na to, že zjištění Tribunálu, že lotyšské celní orgány nebyly schopny poskytnout originály otisků razítek celních úřadů v Jelgavě a Bausce, nemůže zpochybnit důvěru, kterou je třeba chovat vůči těmto orgánům.

66 Jak totiž uvádí Komise ve svém kasačním opravném prostředku, Lotyšská republika sice včas předala vzor otisků razítek používaných v jejích celních úřadech, avšak žádné ustanovení dohody o přidružení neukládalo lotyšským celním orgánům povinnost uchovávat následně otisky pravých razítek, což ostatně Tribunál zdůraznil v bodě 80 napadeného rozsudku, nebo uchovávat razítka pro tyto otisky, pokud již nebyla používána.

67 Zadruhé okolnost, že zástupce ředitele lotyšských celních orgánů byl odsouzen za nezákonná jednání, jichž se dopustil ve své funkci, a že zprávy Komise poukazují na korupční prostředí uvnitř těchto orgánů, nemá v projednávané věci rozhodující charakter.

68 Komise právem uvádí – a společnost Combaro to ostatně připouští – že z prostého porovnání dopisů z roku 2003 a sporných osvědčení, jež se všechny nacházejí v příloze B-4 žalobní odpovědi předložené Komisí v prvním stupni, vyplývá, že podpisy na těchto dokumentech se značně liší.

69 Tribunál tedy zkreslil důkazy, které před ním byly předloženy, když měl za to, že pan R. mohl být považován za osobu, která podepsala jak tyto dopisy, tak tato osvědčení.

70 Kromě toho, i kdyby odsouzení osoby, která podepsala uvedené dopisy, a všeobecné korupční prostředí, na něž poukazovaly zprávy Komise, v době, kdy docházelo ke sporným dovozům, tedy v letech 1999 až 2002, mohly být relevantní pro posouzení hodnoty, již je třeba přisoudit postoji zaujatému lotyšskými celními orgány v roce 2003, je nutno konstatovat, že tyto skutečnosti nemohou být v projednávané věci určující.

71 Zejména z bodů 16 a 88 napadeného rozsudku totiž vyplývá, že tyto orgány potvrdily, že sporná osvědčení musí být považována za neplatná, v odpovědi z roku 2007, která nebyla podepsána panem R. a byla odeslána k datu, k němuž není tvrzeno, a tím spíše ani doloženo, že se uvedené orgány potýkaly s citelným korupčním problémem, a k němuž navíc Lotyšská republika již byla členským státem Unie.

72 Okolnost, že se dopisy z roku 2003 omezují na stručné informace a že nebylo prokázáno, že potvrzení učiněné v roce 2007 bylo výsledkem nových ověřování, nemůže snižovat hodnotu postojů zaujatých těmito orgány, neboť dohoda o přidružení nestanoví v tomto směru žádný zvláštní formální požadavek a z judikatury Soudního dvora vyplývá, že unijní celní orgány jsou vázány výsledky dodatečné kontroly, i když jsou sděleny bez jakéhokoli odůvodnění nebo ve formě podpisu na protokolu vypracovaném úřadem OLAF na konci šetření (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. července 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, body 30 až 33, a ze dne 15. prosince 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, bod 40).

73 V tomto kontextu může Komise oprávněně tvrdit, že ostatní indicie vyjmenované v bodě 75 napadeného rozsudku nejsou dostatečné k odůvodnění závěru, k němuž Tribunál dospěl v bodě 87 uvedeného rozsudku, totiž že Komise měla využít svých pravomocí, a to navzdory odpovědím podaným lotyšskými celními orgány.

74 Okolnost, že dodatečná kontrola sporných osvědčení byla zahájena v návaznosti na šetření vedené úřadem OLAF, jež se týkalo jiných průvodních osvědčení předložených při dovozech do jiného členského státu a jež vedlo k podezření ze zapojení některých úředníků lotyšských celních orgánů do podvodných operací, a to jak vzhledem ke způsobu, jakým byly tyto operace uskutečněny, tak vzhledem k vlastnostem těchto osvědčení, nemůže mít za následek, že ověření učiněná těmito orgány stran těchto osvědčení budou zbavena veškeré hodnoty s tím, že by byl zcela opomenut mechanismus správní spolupráce upravený v protokolu č. 3.

75 Stejně tak sice bylo zvýšení dovozů lněných tkanin pocházejících z Lotyšska nad rámec výrobní kapacity této země způsobilé prokázat existenci některých podvodných operací, neumožnilo však prokázat přímé a všeobecné zapojení lotyšských správních orgánů do těchto operací, a tím spíše ani jejich zapojení do vydávání sporných osvědčení.

76 Kromě toho nelze zpochybnit důvěru v celní orgány země vývozu na základě posouzení jednoho prvku sporných osvědčení, jako jsou razítka na těchto osvědčeních, protože jinak by byla Komise povinna systematicky nahrazovat kontrolu prováděnou těmito orgány vlastní kontrolou, pokud jde o pravost průvodních osvědčení, a byly by tak porušeny zásady připomenuté v bodech 50 až 56 tohoto rozsudku.

77 Z výše uvedených úvah vyplývá, že se Tribunál dopustil nesprávné právní kvalifikace skutkového stavu, pokud jde o existenci zvláštní situace ve smyslu článku 239 celního kodexu, když měl za to, že z důvodů uvedených v bodě 62 tohoto rozsudku se Komise nemohla opírat o jednoznačné odpovědi poskytnuté lotyšskými celními orgány při posuzování pravosti sporných osvědčení a že tento orgán naopak měl navzdory těmto odpovědím využít za tímto účelem svých pravomocí.

78 Tribunál tudíž nemohl v bodech 90 a 91 napadeného rozsudku platně konstatovat, že se Komise mylně domnívala, že má dostatek informací k tomu, aby mohla posoudit situaci, a že tento orgán nepřijal konkrétní opatření, jež měl přijmout na základě své úlohy dohledu a kontroly řádného provádění dohody o přidružení. Z toho plynoucí závěry Tribunálu ohledně opodstatněnosti první části jediného žalobního důvodu vzneseného společností Combaro v prvním stupni, které jsou nezbytnou oporou výroku napadeného rozsudku, proto musejí být odmítnuty.

79 Vzhledem k tomu, že prvnímu a druhému důvodu kasačního opravného prostředku je nutno vyhovět, je třeba napadený rozsudek zrušit, aniž je nutné posuzovat ostatní důvody vznesené Komisí na podporu jejího kasačního opravného prostředku.

Ke sporu v prvním stupni

80 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, sám vydat konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.

81 Tak je tomu v projednávané věci. Je tedy třeba posoudit žalobu znějící na zrušení sporného rozhodnutí podanou společností Combaro.

82 První část jediného důvodu uplatněného v této žalobě, vycházející z porušení podmínky týkající se existence zvláštní situace ve smyslu článku 239 celního kodexu, se člení na několik argumentů týkajících se různých tvrzených porušení, z nichž některá jsou přičítána lotyšským celním orgánům, některá Komisi a některá německým celním orgánům.

83 Úvodem je třeba konstatovat, že společnost Combaro se sice pro účely prokázání těchto porušení odvolává na zjištění, která podle této společnosti učinil vnitrostátní soud, avšak z judikatury Soudního dvora vyplývá, že pokud se Komise vyslovuje ke konkrétnímu případu v rámci článku 239 celního kodexu, nemůže být vázána dříve vydaným rozhodnutím tohoto soudu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. listopadu 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, EU:C:2008:645, bod 69), a to tím spíše, pokud je účelem tohoto rozhodnutí pouze určit, zda celní orgány členského státu dovozu musí případ postoupit Komisi, aby rozhodla o případném uplatnění tohoto ustanovení.

84 Ze znění dopisů ze dne 7. dubna a 7. května 2003, zaslaných lotyšskými celními orgány v rámci dodatečné kontroly sporných osvědčení, a ze znění odpovědi z roku 2007, která výsledky této kontroly potvrdila, vyplývá, že uvedené orgány ustáleně a bez jakékoliv nejednoznačnosti či vnitřního nesouladu tvrdily, že tato osvědčení nevydaly, což znamená, že uvedená osvědčení nebyla zmíněnými orgány považována za pravá.

85 Argument společnosti Combaro, že výsledky této dodatečné kontroly sporných osvědčení musí být odmítnuty, protože jsou nejednoznačné a vykazují vnitřní nesoulad obdobně jako ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 25. července 2008, C. A. S. v. Komise (C-204/07 P, EU:C:2008:446), tudíž nemůže obstát.

86 Z bodů 50 až 77 tohoto rozsudku mimoto vyplývá, že za těchto podmínek musí být nutně odmítnuty argumenty společnosti Combaro mající prokázat, že Komise měla navzdory zjištěním lotyšských celních orgánů zahájit šetření ohledně pravosti těchto osvědčení, a že tím, že tak neučinila, nesplnila své povinnosti. Z toho plyne, že společnost Combaro neprokázala, že Komise nemohla mít ve sporném rozhodnutí platně za to, že uvedená osvědčení nebyla pravá.

87 V důsledku toho musí být rovněž odmítnut argument společnosti Combaro týkající se tvrzených porušení ze strany lotyšských celních orgánů, neboť vychází z myšlenky, že z důvodu korupce jejich úředníků a nedostatků v jejich organizaci tyto orgány skutečně neprávem vydaly sporná osvědčení a následně bránily tomu, aby mohla být ověřena jejich pravost.

88 Stejně tak nelze přijmout argument společnosti Combaro vycházející z tvrzeného porušení povinností ze strany německých celních orgánů spočívajícího údajně v tom, že tyto orgány neprávem a bez náležité péče dospěly k závěru, že uvedená osvědčení jsou nepravá.

89 A konečně musí být v každém případě jako irelevantní odmítnuty argumenty, že Komise nesplnila své povinnosti, když dostatečně nezakročila proti korupci lotyšských celních orgánů a nezveřejnila oznámení, v němž by varovala dovozce před situací, která v dané době panovala v Lotyšsku, neboť nemají vztah k podmínkám, za nichž společnost Combaro uskutečňovala dovozy, jež jsou předmětem sporného rozhodnutí. Tyto argumenty by totiž mohly být v tomto směru relevantní jen v případě domněnky, že sporná osvědčení byla skutečně vydána těmito orgány, což právě prokázáno nebylo.

90 Z výše uvedeného vyplývá, že společnost Combaro neprokázala, že Komise dospěla ve sporném rozhodnutí k mylnému závěru, že nebyla prokázána existence zvláštní situace ve smyslu článku 239 celního kodexu, a první část jediného žalobního důvodu předložená společností Combaro v prvním stupni tudíž musí být zamítnuta.

91 Vzhledem k tomu, že existence zvláštní situace je *conditio sine qua non* pro to, aby se společnost Combaro mohla s úspěchem domáhat vrácení nebo prominutí dovozního cla, musí být druhá část jediného žalobního důvodu vzneseného společností Combaro, vycházející z neexistence její hrubé nedbalosti, považována za irelevantní (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 10. června 2010, Thomson Sales Europe v. Komise, C-498/09 P, nezveřejněné, EU:C:2010:338, bod 97).

92 V důsledku toho musí být žaloba znějící na zrušení sporného rozhodnutí podaná společností Combaro zamítnuta.

K nákladům řízení

93 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.

94 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 tohoto jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

95 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a společnost Combaro neměla ve věci úspěch, je důvodné uložit posledně uvedené náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 19. července 2017, Combaro v. Komise (T-752/14, EU:T:2017:529), se zrušuje.

2) Žaloba společnosti Combaro SA se zamítá.

3) Společnost Combaro SA ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.

Podpisy.